

تبیین جامعه‌شناختی

جایگاه زن در اسلام و سایر ادیان

تألیف

دکتر امیر عظیمی

یوسف جعفری ملکنه

بهار ۱۴۰۰

- سرشناسه : عظیمی، امیر، ۱۳۵۰ -
- عنوان و نام پدیدآور : تبیین جامعه‌شناختی جایگاه زن در اسلام و سایر ادیان/ تألیف امیر عظیمی، یوسف جعفری هرفته.
- مشخصات نشر : تهران: انتشارات تربیت مدیر، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهری : ط، ۲۱۵ص.
- شابک : ۵۰۰۰۰-۵-۳-۹۸۱۹۱-۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸ :
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۹۷ - ۱۹۸؛ همچنین به صورت زیر نویس.
- موضوع : زنان در اسلام
- موضوع : Women in Islam :
- موضوع : زنان در زندگی اجتماعی
- موضوع : Women in public life :
- موضوع : حقوق زن -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
- موضوع : Women's rights -- Religious aspects-- Islam :
- موضوع : زنان -- وضع حقوقی و قوانین
- موضوع : Women -- Legal status, laws, etc .
- شناسه افزوده : جعفری هرفته، یوسف، ۱۳۵۰ -
- رده بندی کنگره : ۱۷۲/۱۰۰۸۳۰
- رده بندی دیویی : ۶۱۸/۱۹۷ :
- شماره کتابشناسی ملی : ۷۶۷۳۵۳۷ :
- اطلاعات رکورد : فیا
- کتابشناسی :

تشریفاتی

عنوان: تبیین جامعه‌شناختی جایگاه زن در اسلام و سایر ادیان

مولفین: دکتر امیر عظیمی، یوسف جعفری هرفته

ناشر: انتشارات تربیت مدیر وابسته به دانشگاه نور مجمع تشخیص مصلحت نظام

ویراستار: زهرا رضائیان قرائی

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۰

مسئولیت محتوای کتاب با نویسندگان محترم و مالکیت مادی و معنوی کتاب در اختیار ناشر می باشد.

سرلوحه دیبا چه خود از حمد تو گیرم

تا هر ورقی گیرد از آن قیمت دیباچ

حمد و سپاس هستی مطلق را که مطلق هستی را هستی بخشید، و به مقتضای فیض دائمش بنی آدم را به نعمت حکمت مرشح گردانید و به آنها حجت باطنه "عقل" عطا کرد تا با تأمل در کتاب فصیح تکوینش او را ادعای دارند، و به دور از هرگونه استکبار و انکار و تردید با اعمال آنها به مقام برتر از ملائکه فائق آیند و برای آنها حجت ظاهره "انبیاء" (ص) ارسال فرمود، تا با فریاد خدا طلب، فطرت الهی شان را تأکید بخشند و با تعلیم کتاب و تزکیه نفوس، قلوبشان را از تقید به مظاهر فریبندی^۱ دار مجاز، برهانند و به سوی جنت رضوان دار قرار، روان سازند.

و درود بی پایان خدا بر اشرف خلائق، خاتم انبیاء محمد مصطفی صلی الله علیه و آله - و بر خلیفه ی بلا فصلش، امیر مؤمنان علی (ع)، و عترت طاهر و معصومش، خاصه ولی عصر امام به حق حجة بن الحسن العسگری (علیهما السلام روحی و ارواح العالمین فداه). و سپاس بی کران او را باد، که در پرتو کامل ترین دینش زن را معنا بخشید و با فریاد (بای ذنب قتلت) در مقابل جاهلان بت پرست ایستاد، و با آفرینش ریحانه ی خویش حرمت و اعتباری را برای زن در دوران سیاه

توحش و جاهلیت آفرید که تا به امروز انوار آن ساطع است. ثوبه برکت آیین جامع او بود که زن معنا یافت. زیرا مذهب اسلام بود که زن را از پست‌ترین وضع، به بلندترین مقام‌ها رساند.

خداوند اراده کرد که جانشینی برای خویشان بر روی زمین برگزیند. از این‌رو، به فرشته‌ای فرمود: مقداری خاک از زمین بگیرد و بیاورد. او نیز چنین کرد و خداوند هستی، خاک را گرفت و از آن گل ساخت؛ از گل خشک، پیکری بی‌جان آفرید؛ در آن، روح دمید؛ او را آدم نامید و سپس از برای وی، مونس و همدمی بیافرید و او را حوا نام نهاد. این چنین بود که انسان پیدایش یافت و اولین مرد تاریخ در "آدم" و نخستین زن در "حوا" عینیت یافت. پس از آن، از نسل آنان زنان و مردانی دیگر و از نسل آنان، زنان و مردان دیگری تولّد یافتند و تاریخ همچنان ادامه یافت و تاریخ بشر گزارشِ بودن‌ها و چگونه بودن‌های آن‌هاست و همواره حوادث گوناگون و فراز و نشیب‌های متعدّدی را شاهد و مظلومیّت‌های بسیاری را خصوصاً از زن، نظاره‌گر بوده است؛ زنی که رنج کشیده و دردمند تاریخ است.

در روزگاران پیش از این، زن را در نظام مردسالاری و استبدادی، در مظلومیّت و محرومیّت می‌نهادند و امروز به بهانه آزادی و تساوی، عقّت و پاک‌دامنی او را می‌گیرند؛ ارزش و کرامتش را می‌ستانند؛ عزّتش را سلب می‌کنند؛ این‌سان بر او ظلم می‌نمایند و از وظایف طبیعی‌اش، محروم می‌کنند و باز، چنان می‌نمایانند که مصلحت خواه زن و جامعه زن‌اند، درحالی که حق مطلب چیز دیگری است و هدف آنان، خلاف آن چیزی است که ادّعا می‌کنند.

در چنین بحبوحه‌ای، بر خویش لازم دانستیم که به پژوهش و کندوکاو در تاریخ بپردازیم و گوشه‌هایی از هزاران حقایق تلخ اما واقعی تاریخ زن را بیابیم و بازگو کنیم تا بدانید که زن در

طی تاریخ گذشته، چه رنج‌ها و مصیبت‌هایی کشیده است و اسلام چگونه به زن خدمت نموده است. بدین منظور، تحقیق خود را با موضوع: «زن در کش وقوس تاریخ» آغاز نمودیم. باشد که حق مطلب را ادا کرده باشیم.

اما این مجموعه در بردارنده مطالبی در خصوص جایگاه زن در عصر جاهلیت، و در سایر ادیان و ملل، و نقش او در جهان اسلام و دنیای امروز است. و همچنین اشاره‌ای به مسئله حجاب و قداست زن در خانواده و حقوق وی نمودیم.

در این مجموعه از آیات قرآن کریم بیشترین بهره را گرفته و برای تفسیر آیات از ترم‌افزار قرآنی "تفسیر جامع" استفاده کرده‌ایم. جمع‌آوری مطالب به روش فیش‌برداری و مطالعه کتابخانه‌ای بوده است و در ذکر موارد به شیوه‌های کنونی تحقیق التفات شده است. در ضمن آدرس دقیق پاورقی‌ها در بخش منابع ذکر شده است.

در اینجا لازم می‌دانیم به مقتضای آیه شریفه "لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ" از همه‌ی کسانی که به نوعی در انجام این مجموعه یاری‌مان کرده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری و تشکر نماییم.

"وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ"

عنوان

صفحه

پیشگفتار

مقدمه

۱	فصل اول: زن در آینده تاریخ
۵	سبم بر زنان در طول تاریخ
۷	الف: دوره وحشی‌گری و پادشاهی
۹	جایگاه اجتماعی زنان هنگام نزول قرآن
۱۱	ارزیابی
۱۳	فصل دوم: دوره تمدن‌های باستان
۱۴	فصل دوم: دوره تمدن‌های باستان (یونان، مصر، روم و ایران)
۱۷	زن در میان کلدانیان، آشوریان، رومیان و یونانیان قدیم
۲۲	مظلومیت زن در دوره معاصر
۲۷	آفرینش زن در ادیان
۲۷	جایگاه زن در دین یهود
۳۱	جایگاه زن در دین مسیح
۳۳	آفرینش زن در قرآن و ادیان الهی
۳۴	هویت زن در اسلام
۴۰	بررسی تطبیقی مقام زن در اسلام و ادیان دیگر
۴۲	منزلت اجتماعی زن در اسلام

۴۴	الگوی زن در اسلام
۴۵	نقش زن در عرصه‌های گوناگون اجتماعی
۴۸	زن، خانواده و جامعه
۴۸	آسبه، پیکره ایمان
۴۹	ابعاد وجودی زن
۵۱	نبوغ فکری و سیاسی زن
۵۲	علت امتیاز سابقین
۵۵	زنان پیش‌تاز در دین
۵۶	حضور زن در صحنه سیاست
۵۹	مقام زن در جهان‌بینی اسلامی
۶۴	احبای مقام زن در خانواده در جمهوری اسلامی ایران
۶۵	زن از دیدگاه امام خمینی (ره)
۶۸	مشارکت سیاسی
۶۹	حضور در عرصه سازندگی
۷۰	تلاش فرهنگی
۷۱	مشارکت در نظارت عمومی
۷۲	حضور در دفاع و تدارک میدان نبرد
۷۳	قرائتی نوین از نقش و جایگاه زن در حقوق اسلامی
۷۴	در مقام گفتگو هیچ بحثی، حرمت شرعی ندارد
۷۵	مبنای قرائت ما از نقش و جایگاه زن در حقوق اسلامی
۷۷	یکسان بودن زن و مرد در قبال احکام شرعی
۷۹	فلسفه خاص اسلام درباره حقوق خانوادگی
۸۱	وضعیت حقوقی زنان در اروپا قبل از قرن بیستم

۸۲	نگاهی به تاریخ حقوق زن در اروپا
۸۵	زن غربی در عصر جدید
۸۹	کار، خانه یا هر دو؟
۹۰	آیا خانواده‌ی مسلمان از ثبات بیشتری برخوردار است؟
۹۱	بر سر دو راهی
۹۲	تساوی و تشابه
۹۵	رفع تبعیض یا تفاوت؟
۹۹	اصل تساوی زن و مرد
۹۹	ازدواج
۱۰۰	پاداش و کیفر
۱۰۰	تعلیم و تربیت
۱۰۱	ارث
۱۰۲	عقیده و ایمان
۱۰۲	آفرینش
۱۰۳	تکامل زن
۱۰۴	اصل تفاوت طبیعی بین زن و مرد
۱۰۴	بعد جسمی
۱۰۵	بعد روانی و عاطفی
۱۰۶	اصل بزرگداشت شخصیت زن
۱۰۸	اهداف
۱۱۰	طبیعت، فطرت و حقوق طبیعی از نظر استاد مطهری
۱۱۳	تعالیم جنسی و جنسیتی
۱۲۳	پاسخگویی به بعضی اشکالات